

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри № _____
від «____» _____ 2024 р.
Завідувач кафедри Болотнікова А. П.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 014.02 «Середня освіта (Мова і література (англійська))»

Використання методики CLIL на інтегрованих уроках англійської мови й
фізичного виховання

Виконавець:
Студентка 4 курсу, групи 401-ГО
Онищенко Євгенія Віталіївна

Керівник роботи:
Король Тетяна Григорівна, кандидат
педагогічних наук, доцент

Рецензент:

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий
ступінь, вчене звання)

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Підпис керівника _____

ЗМІСТ

Реферат	
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ CLIL.....	6
1.1. Історія розвитку методики CLIL.....	6
1.2. Принципи моделі методики CLIL.....	13
1.3. Засоби реалізації методики CLIL	15
Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ІНТЕГРОВАНІ УРОКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Й ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	23
2.1. Сутність інтегрованих уроків.....	23
2.2. Переваги та виклики інтегрованого підходу	30
2.3. Приклади використання методики CLIL на інтегрованих уроках.....	39
Висновки до розділу 2.....	41
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48

РЕФЕРАТ

БР: 65 с., 3 рис., 1 табл., 2 додатки, 52 джерела.

У Європі активно почалася розвиватися нова методика під назвою „CLIL” як ефективна та дієва педагогічна стратегія. Сучасна система освіти не стоїть на місці й вимагає нових підходів та відкриттів у дітей, також декілька кваліфікацій у викладачів. Через те, що англійська мова набуває великого характеру і є лідером у більшості сфер, постає питання вивчати предмети своєї спеціальності іноземною мовою.. Фізичне виховання й англійська мова є важкими предметами для поєднання і повністю протилежними у навчанні. Складність, захоплення спортом, інтерес до вивчення іноземних мов і активне впровадження методики CLIL стали вирішальними факторами у виборі теми дослідження: «Використання методики CLIL на інтегрованих уроках англійської мови та фізичного виховання».

Мета дослідження - дослідити методику CLIL, визначити методи, принципи, прийоми, перевірити недоліки у наш час та запропонувати власні вправи для викладачів фізичного виховання та англійської мови.

Об'єктом дослідження - предметно-мовне інтегроване навчання у Європі та в Україні.

Предмет дослідження полягає у застосуванні методики CLIL на інтегрованих уроках англійської мови та фізичного виховання.

Методи дослідження: теоретичні - аналіз наукової літератури з методики CLIL, порівняльний аналіз сучасних методик викладання, узагальнення та синтез отриманих результатів. Аналіз літератури охоплював психолого-педагогічні аспекти, методологічні підходи до використання методики CLIL у різних контекстах навчання. Серед емпіричних методів було застосовано спостереження за навчальним процесом із використанням CLIL.

Наукова новизна роботи полягає у вдосконаленні вправ та розробки завдання за методикою CLIL, проведення експерименту та створення онлайн опитування для учнів, порівняти відомі методи.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел (32 позицій, з них 25 – іноземною мовою). Загальний обсяг роботи - 43 сторінок, з них 36 - основного тексту. У роботі подано 2 таблиці та 7 рисунків.

У першому розділі було розглянуто започаткування нової методики, основоположники, покрокові зміни у Європі та в Україні, наявні моделі CLIL та їх принципи, прийоми, методи, приклади вправ та уроку.

У другому практичному розділі було розроблено урок з інструкціями, вказівками та приклади вправ, створення онлайн опитування для учнів 7 класу з метою виявити переваги та недоліки, порівняльний аналіз методів CLIL, поліпшення вправ та виникнення нових за моделями CLIL.

Ключові слова: фізичне виховання, англійська мова, методика CLIL, інтегровані уроки, вправи.

ВСТУП

Актуальність дослідження. У наш час набуває популярності предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL - content and Language Integrated Learning). Коли студенти вивчають свій предмет, за допомогою англійської мови. Стало цікаво, чи є ця методика в Україні, в школах, і що заважає нам викладачам використовувати її.

На даний час тема є актуальною, бо поширюється Європою з позитивними відгуками, люди отримують найкращі результати та раціонально використовують час. Відомо, що англійська мова — це міжнародний інструмент для спілкування з різними націями та культурами.

Існує безліч інтеграцій англійської мови з такими предметами як біологія, географія й мистецтво, чого не можемо сказати про її комбінацію з фізичним вихованням.

Таке дослідження буде корисно для викладачів, які обмірковують як провести урок фізичного виховання й англійську мову за методикою CLIL.

Мета дослідження дослідити методику CLIL, визначити методи, принципи, прийоми, перевірити недоліки у наш час та запропонувати власні вправи для викладачів фізичного виховання та англійської мови.

Досягнення поставленої мети вимагає послідовного розв'язання таких завдань дослідження:

1. Вивчити історію та розвиток методики CLIL.
2. Проаналізувати сучасні методики CLIL.,
3. Визначити методичні основи методології CLIL.
4. Д о с л і д и т и п е р е в а г и т а
в и к л и к и і н т е г р о в а н о г о п і д х о д у
5. П о р і в н я т и , я к и й м е т о д є
н а й к р а щ и м .
6. С т в о р и т и в л а с н і в п р а в и .

Об'єктом дослідження є предметно-мовне інтегроване навчання у Європі та в Україні.

Предмет дослідження полягає у застосуванні методики CLIL на інтегрованих уроках англійської мови та фізичного виховання.

Методи дослідження. Для дослідження було обрано низку наукових методів, як теоретичних, так й емпіричних. Основними теоретичними методами стали: аналіз наукової літератури з методики CLIL, порівняльний аналіз сучасних методик викладання, узагальнення та синтез отриманих результатів. Аналіз літератури охоплював як психолого-педагогічні аспекти, так і методологічні підходи до використання методики CLIL у різних контекстах навчання. Серед емпіричних методів було застосовано спостереження за навчальним процесом із використанням CLIL.

Наукова новизна роботи полягає у вдосконаленні вправ та розробити завдання за методикою CLIL, провести експеримент та створити онлайн опитування для учнів 7 класу полтавського ліцею №13 «Успіх», порівняти відоми методи.

Практичне значення. Результат моєї роботи, може допомогти викладачам фізичного виховання й англійської мови дізнатися про історію методики CLIL, які є переваги та недоліки, обрати метод, прийоми. Скористатися вдосконаленими та новими вправами для їхніх уроків.

Апробація. На основі прикладів конспектів іноземних викладачів, створила власний урок за методикою CLIL і під час проходження практики від мого університету, провела урок фізичного виховання й англійської мови для 7 класу, де було виявлено сильні та слабкі сторони.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (32 позицій, з них 25 – іноземною мовою). Загальний обсяг роботи становить 43 сторінок, з них 36 - основного тексту. У роботі вміщено 2 таблиці та 7 рисунків.

Розділ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ CLIL

1.1. Історія розвитку методики CLIL

Історія виникнення й розвитку методики CLIL бере свій початок у 1960-1970 роках. Події розгортаються у Європі [1]. Д. Марш вважається одним із перших дослідників, який спробував проаналізувати досвід CLIL та перспективи його розвитку в Європі у своїй книзі «CLIL/EMILE: The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential» Книга складається зі статей, написаних європейськими фахівцями у галузі CLIL і містить позитивні приклади використання CLIL у школах та університетах, а також практичні пропозиції та теоретичні рекомендації щодо подальшого розвитку цього методу викладання. Ця книга аналізує CLIL в різних вимірах і з лінгвістичної точки зору.

Незважаючи на те, що власне поняття CLIL з'явилося порівняно недавно, коріння інтегрованого навчання сягає далеких часів, починаючи з

ранніх вавилонян і закінчуючи початком 60-х років цього століття, коли білінгвальне навчання набуло неабиякої популярності в усьому світі [2].

У 1990-х роках у Європі доволі гостро постало мовне та етнічне питання. Розпад таких країн як СРСР, Югославія, Чехословаччина з відповідними магірійними хвилями й збройними конфліктами призвели до виникнення інших незалежних держав, що мали визначитися із державною мовою та долею мов національних меншин [3].

Предметно-мовне інтегроване навчання стало прикладом поєднання знань з різних дисциплін, методів і підходів з різних сфер, з метою створити один цілий, з усіма важливими аспектами підхід до навчання. Еврідіс зазначає: «одним з перших законодавчих актів, що стосуються співробітництва у сфері CLIL, є Резолюція Ради ЄС 1995 року. У ній йдеться про сприяння інноваційним методам і, зокрема, про викладання іноземною мовою інших дисциплін» [3, стр 2].

Корал і Матеу, автори, які досліджували інтегроване навчання фізичної культури та англійської мови, які написали наукову працю під назвою « Як шкільні викладачі можуть розвивати фізичне виховання в CLIL програмах», зазначили Білу книгу Європейської Комісії, вийшла вона друком у 1995 році, була одна деталь, що загальноосвітні школи повинні розглянути можливість викладання предметів першою іноземною мовою [3].

Л. Дейл та Р. Таннер, та їхня праця «Вправи з CLIL: Ресурс для вчителів-предметників та вчителів іноземних мов» пропонують лише одну відому теорію виникнення терміну CLIL, згідно з якою він належить досліднику в галузі багатомовної освіти Д. Маршелу і був уведений в обіг у 1994 році для позначення методики викладання і вивчення загальноосвітніх предметів (або їхніх окремих розділів) іноземною мовою [5].

Уже у 1996 році термін активно вживався організацією UNICOM — це міжнародний проєкт, що реалізується за програмою Erasmus+. Також університетом Ювяскюля у Фінляндії та Європейською платформою

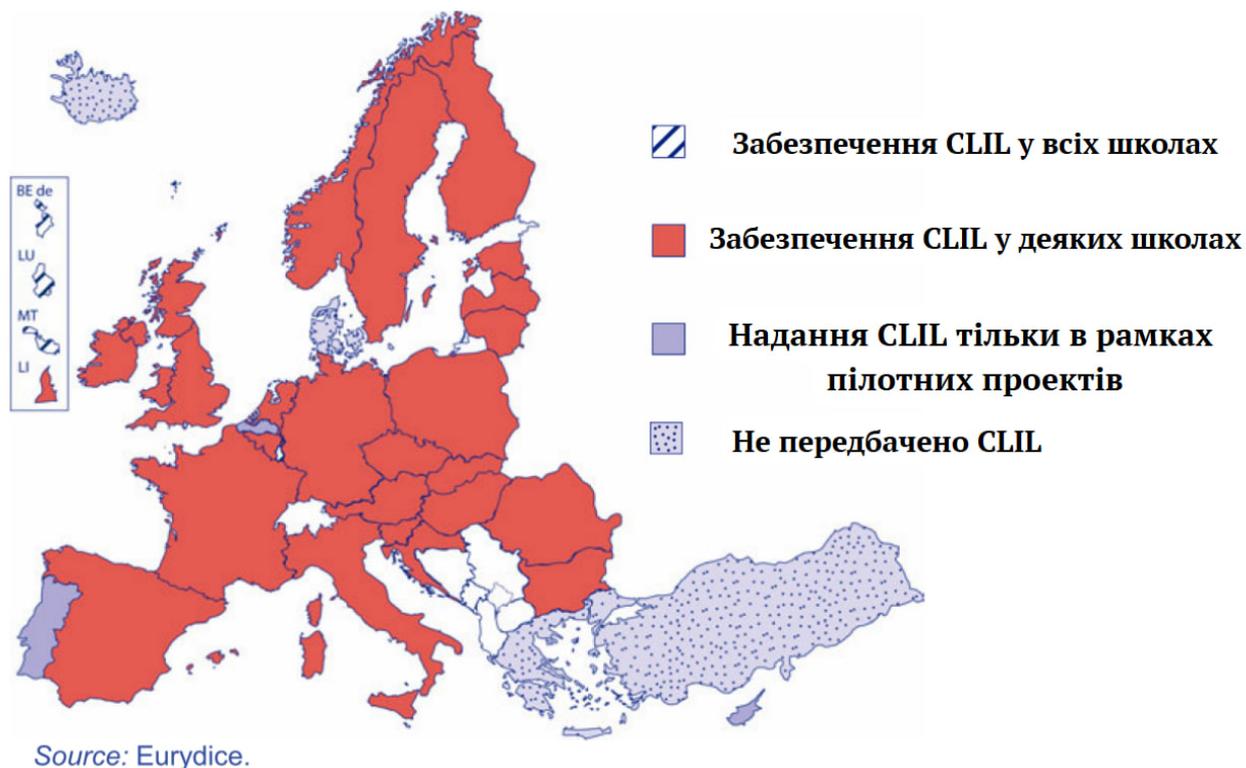
голландської освіти. У 2002 році Д. Маршел описує методи навчання, в яких «предмети викладаються іноземною мовою з подвійними цілями, а саме вивчення предметного змісту та одночасне вивчення іноземної мови». Це визначення чітко показує, що CLIL не тільки передбачає викладання змісту англійською мовою, але й підкреслює важливість іноземної мови під час викладання змісту дисципліни. Перед викладачами постає завдання звернути особливу увагу, що саме студенти вивчають через мову, бо мова вимагає інструкцій та базових знань [5]. Д. Маршел продовжив свої дослідження, і вже у 2001 році сутність цієї методики тлумачилася у такий спосіб: вивчення іноземної мови є засобом для оволодіння іншими навчальними предметами, що, у свою чергу, забезпечує формування в учнів потреби в навчанні й спонукає його до переосмислення й розвитку власних комунікативних здібностей не лише іноземною, а й рідною мовою [4].

В українській мові аббревіатура CLIL розшифровується як предметно-мовне інтегроване навчання або за Л. Г. Мовчан «Контекстно-мовне інтегроване навчання» [4].

У 2013 році найчастіше CLIL розглядають як дидактичну методику. Вона дозволяє паралельно формувати іншомовні комунікативні вміння та здобувати спеціальні предметні знання в одному освітньому середовищі [4].

Починаючи з 1995 року європейські програми, законодавчі акти в галузі освіти та інші рушійні сили, такі як пропозиції, проекти, сприяли подальшому утвердженню CLIL в освіті. Дебати, що точилися навколо CLIL, були дуже жваві. У методологічному підході було розроблено нові ініціативи, які впровадили у навчальні програми на 2007-2013 роки [5].

Новий закон, нові проблеми. Бетенс Бердсмор зазначає, що немає універсального методу, який би підходив всім. Кожну модель слід адаптовувати до певної країни, враховуючи мову, соціальні умови, рівень підготовки викладача та ціль освіти. [6, стр 7].

Р и с . 1.1. (Key data on teaching languages at school in Europe. 2012 edition / Eurydice, Eurostat. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012, с т р 39)

У 2006 році Eurydice (Еввідік) — європейська мережа, яка надає звіти про освіту в Європі - виявила найпомітнішу проблему, яка була пов'язана з такими термінами, як двомовна освіта та занурення. Згідно з його звіту у 2010-2011 рр. масштабність впровадження елементів методики CLIL у початковій та/аб загальній середній освіті збільшився і охопив майжу всю Європу. В деяких країнах не передбачається, в деяких в рамках пілотного

режиму, тобто випробовується та досліджується (див. Рис. 1.1)[30].

Р и с . 1.2. (Key data on teaching languages at school in Europe. 2012 edition / Eurydice, Eurostat. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012, с т р 95)

У Європі майже у всіх школах є модель типу А — це викладання деяких або усіх предметів на англійській мові. В деяких країнах кваліфікації викладачів достатньо, щоб викладати у навчальних закладах. В іншому кінці Європи від

Викладачів вимагають мати конкретну або додаткову освіту, пишуть рекомендації, де зазначають відповідні знання для роботи. Підтвердження рівня англійської мови та ступень предмета, який збираються викладати етика, інформатика, економіка тощо. Фахівці змушені шукати відповідну освіту, проходити курси підвищення кваліфікації, тренінги, педагогічні конференції та брати участь у семінарах. Європейська Рада з питань освіти, культури та науки зазначає, мінімальний рівень B2 або C1 для викладання методики CLIL, рекомендують мати мовні сертифікати або іспити як доказ. Наприклад, у Словаччині державний іспит з мови. Такі країни як Франція, Кіпр, Італія, Нідерланди та Румунія, перевіряють майбутніх викладачів, проводять усний іспит, де працівники демонструють, як будуть навчати дітей цьому предмету за допомогою англійською мовою, їхні методи та підходи. У Нідерландії цього всього не було зазначено центральним урядом, школи підписали угоди щодо CLIL

самостійно. Литва маєш доказ рівня B2 можеш викладати (див. Рис. 1.2.) [30, с. 95].

Ю. В. Руднік, українська дослідниця та викладач Київського університета імені Бориса Грінченка, порівнює методику CLIL з канадським практичним навчанням іноземної мови через занурення (immersion), або з американськими програмами вивчення іноземної мови з опорою на зміст предмету (content-based instruction) [16].

Як зазначає Ю. В. Руднік, на сьогодні використання методики CLIL є найбільш поширеним в країнах Західної Європи (Бельгія, Франція, Німеччина). Крім того, вищезазначену методику ситуативно використовують в Іспанії, Естонії, Польщі, Латвії, Італії, Фінляндії, Чехії та інших країнах світу. Особливості реалізації методики CLIL в різних країнах залежать від обраної моделі.

Ю. В. Руднік зазначає, що в Угорщині вже давно існують білінгвальні школи, в яких ряд навчальних предметів викладають іноземною мовою. За словами Ю. В. Руднік в білінгвальних школах Болгарії за методикою CLIL здійснюється навчання таких предметів як, історія, географія, філософія з використанням таких мов, як англійська, німецька, французька, іспанська та інші [6].

За оновленими даними методика CLIL поступово розвивається і в Україні, за підтримкою Міністерства освіти і науки України [31], на рівні шкіл та ліцеїв вже проводяться експерименти з її впровадження на уроках [32]. Упровадження методики CLIL відбувається й на рівні вищих закладів освіти, прикладом цьому є й Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

До основних переваг застосування в освітньому процесі методики CLIL зараховують підвищення мотивації до вивчення іноземної мови за рахунок реальної актуалізації потреби в її опануванні для вирішення практичних

задач, здатність до здійснення спілкування на належному професійному рівні, занурення в штучне мовне середовище, що вимагає вживання автентичних для цієї галузі конструкцій, розширення реального словникового запасу.

Серед основних труднощів, що стоять на заваді впровадження цієї методики виокремлюють брак спеціалістів з необхідним рівнем кваліфікації та нестачу відповідних ресурсів і навчальних матеріалів [6].

Як зазначає Ю. В. Руднік, у деякій європейських країнах після успішного експерименту з провадження методики CLIL почалися серйозні дискусії. Так, Франція має на меті розширити методику або використовувати лише з окремою групою учнів, які виявляють бажання долучитися. Бельгія, Литва, Швеція, Ісландія та Норвегія вважають що використання цієї методики може призвести до зниження рівня володіння й користування власною рідною мовою або до недостатнього опанування предметом. Як наслідок, радять застосовувати методику CLIL у неповній середній професійній або початковій школі. У Болгарії викладачі вимагають підвищення зарплатні та зменшення навантаження у разі їх залучення до реалізації цієї методики. Ще однією нагальним питанням є перелік тих навчальних дисциплін, які мають викладатися за методикою CLIL та кількість академічних годин, відведених на них [4, с. 1].

Отже, методика CLIL це предметно-мовне інтегроване навчання або контекстно-мовне інтегроване навчання, що з'явилося ще у 18 столітті до нашої ери. Її бурхливий розвиток припадає на 60-ті роки минулого століття як відповідь на геополітичні запити й процеси в Європі. Засновником методики CLIL вважають Д. Маршела, який запропонував три основні моделі її реалізації. З недоліків, не всім країнам підходить дана модель і немає викладачів з підходящою кваліфікацією. Перевага в тому, що підвищує мотивацію вчити

англійську мову, розвиток професійного рівня знань, розширення словникового запасу, є умови, в яких учні активно використовують іноземну мову.

1.2. Принципи моделі методики CLIL

Специфіку реалізації методики CLIL простежуємо у поширеному акронімі 4C – content (зміст), communication (комунікація, спілкування), cognition (пізнання), culture (культура). Саме вони висвітлюють зміст основних принципів, дотримання яких є принципово важливим для запровадження методики CLIL:

1) принцип засвоєння предметного змісту (*content*), що передбачає обов'язкове опанування певних обсягів предметного змісту окремого шкільного предмету, як фізика, хімія, алгебра тощо;

2) принцип комунікації та взаємодії (*communication*), що вимагає вивчення предметного компоненту шляхом організованої взаємодії учасників освітнього процесу засобами іноземної мови, тобто говоримо, слухаємо, читаємо, пишемо іноземною мовою;

3) принцип активного пізнання (*cognition*), що полягає в залученні критичного мислення в освітній процес через моделювання навчальних ситуацій, спрямованих на аналіз, порівняння, укладання класифікацій та висновків;

4) принцип культурного усвідомлення (*culture*), що підкреслює вагому роль вивчення культури країни, мова якої вивчається [4].

Прикладом реалізації цих принципів може бути інтегроване вивчення біології з англійською мовою викладання у 8 класі, тема «Вивчення

екосистеми лісу». Викладач представляє учням структуру екосистеми лісу, різноманіття видів, харчові ланцюги та екологічні взаємозв'язки. Нову інформацію учні обговорюють англійською мовою, а також відповідають на запитання вчителя. Критичне мислення розвивається на основі обговорення екологічних проблем, шляхом генерування потенційних шляхів їх розв'язання. Принцип культурного усвідомлення спонукає до обговорення специфіки взаємодії різних культур з лісовими екосистемами та правила збереження природи, яких вони дотримуються [20].

Ще у 1990 р. Д. Маршел розробив три моделі реалізації методики CLIL: 1) м'яка (*soft (language-led)*);
2) жорстка (*hard (subject-led)*);
3) часткового занурення (*partial immersion*) [9].

М'яка модель спрямована на вивчення мови із залученням предметного змісту, тобто, де шкількі предмети (як біологія, географія і т.д.) стають темами для уроків щоб вивчити іноземну мову. Наприклад, на уроці англійської мови вивчають тему «Музичні інструменти», студенти читають тексти, виділяють слова, слухають музику, а не детально розбирають предмет музичне мистецтво. У разі інтеграції із таким предметом, як зарубіжна література, Тут вивчаються такі терміни як бароко (*Baroque*), класицизм (*Classicism*), метафора (*Metaphor*), гіпербола (*Hyperbole*), літота (*Litany*), граматичні структури та вирази, типові для певної тематики або предметної галузі. У такому випадку розширюється словниковий запас учнів через англійські твори, біографії авторів.

Жорстка модель, навпаки, є протилежна м'якій і передбачає, що англійська мова є інструментом, щоб вивчити предмет. Іншими словами геометрія, яка викладається англійською мовою.

А третя займає додаткове положення, коли студенти вивчають частину предметів іноземною мовою, інші — рідною мовою, або менше половини дисципліни, деякі, кілька іноземною мовою [4]. Наприклад, 9 клас може

обрати вивчати математику (алгебра і геометрія), всесвітня історія, географія, інформатика англійською мовою, а трудове мистецтво, фізичне виховання, хімія, фізика — українською мовою.

Отже, сучасні методики CLIL базуються на принципі 4С, та спрямовані на опанування предметним змістом шляхом організованої взаємодії й комунікації іноземною мовою, активного пізнання й усвідомлення культурних особливостей мови, яка вивчається. На разі існують три моделі реалізації методики CLIL: м'яка з домінуванням мовного складника, предмети є темами уроків, жорстка з домінуванням предметного складника, англійська мова допомагає вивчити предмет, часткове занурення, можливість обрати, які предмети вивчати англійською мовою, а які рідною мовою.

1.3. Засоби реалізації методики CLIL

Кожна методика має свої цілі і завдання, принципи, свої методи та прийоми, засоби, форми організації, етапи реалізації, також критерії та методи оцінювання результатів. Розглянемо декілька, які найбільше можуть підійти для уроків фізичного виховання англійською мовою.

1. Навчання шляхом виконання практичних завдань (*Task-Based Learning*), коли учні виконують фізичні вправи та використовують англійську мову для надання команд, інструкцій для виконання, зауважень і коментарів.

Прийоми, які можна використовувати у межах такого навчання, включають рольові ігри; завдання на вирішення проблеми; опитування та інтерв'ю [21]. Роль викладача полягає у створенні завдань шляхом відбору й поєднання відповідного предметного й мовного матеріалу. Оцінювання виконання таких завдань має враховувати три аспекти одразу: 1) донесення ідеї та змісту (предметний компонент в дії); 2) використання мови (вільність та коректність, вживання відповідних мовних одиниць та граматичних конструкцій); 3) участь у взаємодії (прагматичний аспект) [22].

Розглянемо на прикладі однієї вправи Лопез Канчо — викладачка з Автономного університету Барселони, яка досліджує CLIL та випускає журнали. Плануємо роботу кількох фізичних станцій під назвами «Присідання» (Squats), «Стрибки» (Jumps), «Планка» (Plank), «Біг на місці» (Running in place), викладач віддає команди та пояснює англійською мовою. Викладач розділяє учнів на групи і за командою, розпочинається перший етап виконання вправи, його завершення передбачає перехід команди до наступної спортивної станції-завдання. У кінці виконання завдання здійснюється обговорення, у ході якого викладач запитує, яка вправа сподобалася найбільше і чи відчувають учні втому [24, с. 61].

2. **Проектне навчання** (*project-based learning*), коли викладач ділить студентів на групи або індивідуально, дає відповідну тему проєкту і студенти розв'язують поставлене завдання, проявляючи свою творчіть, уяву, співпрацюючи й взаємодіючи один з одним.

Як це виглядає у Європі, наприклад, учні старших класів отримали завдання створити фітнес-програму англійською мовою [25] Далі вони шукають інформацію на просторах інтернету, здобувають знання й збирають необхідну інформацію, щоб в кінці представити перед класом свою власну програму. Роль викладача – консультант і фасилітатор. Студенти у кожній групі самі розподіляють обов'язки між собою, координують та відстежують перебіг виконання окремих етапів проєкту [18]. Метод проєктного навчання використовує такі прийоми: формування груп (за бажанням, випадковим чином, на розсуд вчителя, тощо); формулювання проблеми; пошук і збір інформації; укладання звіту; створення відео, презентації, постеру; захист результату перед одногрупниками [23].

3. **Метод повна фізична відповідь** (*total physical response*) – це поєднання інструкцій іноземною мовою з фізичними діями [27]. Найуспішніший метод не лише для малечі, а й для підлітків, старшокласників та студентів університетів, навіть дорослих. В Індонезійському університеті

було проведено дослідження, де 100 відсотків студентів досягли мінімального рівня володіння іноземною мовою завдяки цьому методу [26]. Роль викладача полягає у наданні простих та зрозумілих команд, а також у демонстрації їх виконання. Оцінка виконання завдання учнем залежить від його здатності правильно виконати дію у відповідь на надані усні команди [28]. Приклад, вправа «Simon Says ...», Саймон каже покажи свій ніс, підними руку вгору і т.д. [29].

Приклад уроку-1.

Мета уроку. навчити учнів певних граматичних структур в усному мовленні через повторення, початкових ігор, вміти застосовувати нові граматичні правила у практичних комунікативних ситуаціях, працювати в парах і групах.

1. Content (зміст) — представити нову граматику; пригадати лексику з минулого уроку за допомогою навчальних ігор; перевірити домашнє завдання.

2. Communication (спілкування) — покращити усне мовлення, вміння висловлювати свої думки з новими словами, у певній граматиці, розіграти діалог, парна та групова робота.

3. Cognition (мислення) - розвиток аналізувати інформацію, порівнювати факти, робити висновки, вирішувати проблеми логічно й послідовно.

4. Culture (Культура) — навчитися будувати культурний діалог відповідно до англomовних країн.

Розігрів. Початок уроку з перевірки домашнього завдання. Так, як на уроках фізичного виховання ми не можемо задіяти письмові вміння повною мірою, студенти виконують всі домашнє завдання письмово.

Домашнє завдання полягало у створенні власної розминки з опорою на навчальний план. Відповідно, викладач викликає кілька учнів і просить продемонструвати усьому класу свої вправи по черзі та оцінює їх. Такий

початок уроку дозволяє перевірити домашнє завдання, спрощує роботу викладача, також на уроках фізичного виховання повинна бути розминка. Отож, на початку ми розігриваємося як належить на уроці фізичного виховання, у той же час викладач перевіряє усне мовлення студента, як він запам'ятав вправи та письмове домашнє завдання, і вже оцінює учнів, можна ставити за роботу.

Основна частина уроку. Вправа-1. Розвиток умінь в усному мовленні та виконування вправи стійка на руках. Робота в парах. Викладач оцінює декілька аспектів.

Instructions. Students are divided into pairs, the teacher hands out cards with which they check how their partner performs the exercise, what was the position of hands, location of fingers, etc., enter information into this card, make comments, use words and phrases on the card. They change places.

An example of corrections on a card can be as follows:

Табл. 1.1.

	Yes	No	Comments
• Your hands are too far apart.			
• Your hands are too close to each other.			
• Your fingers are not spread out.			
• Your arms are bent.			
• Your shoulders are not above your hands.			
• Your arms are not open.			

• You have a hollow back.			
• You should tense your muscles.			
• Your legs are bent.			
• You should swing your leg up harder.			
• You are not straight.			
You should land on one foot.			

Або інші картки, які викладач підготував та роздрукував для учнів до початку уроку, – картки з вправами, – кладе їх у конверти та віддає учням. Вони, у свою чергу, об'єднуються в малі групи і виконують одну з вправ у спортивному залі, за бажанням можна використати спортивний інвентар. Перший у групі читає картку, кладе її назад у конверт і пояснює її іншим учасникам своєї групи. Потім вони виконують вправу. Після кожної вправи картки читає новий учасник. Бали, набрані за кожну вправу, можуть бути використані для підвищення змагальності та покращення залученості.

Також можна зробити вправу на повторення лексики на тему «Human Body». Учні отримують зображення людського тіла і повинні позначити різні частини (див. Рис. 1.3). Можна також ускладнити вправу, роздати стікери і самим підписати частини тіла. Їм слід працювати разом.

Щоб урізноманітнити виконання цієї вправи ми можемо запропонувати гру. По-перше, студенти називають всі слова, які знають на тему «Human Body». Обговорюємо невідомі й нові слова. Потім кожен студент виходить і називає три частини тіла, всі повинні їх показати. На цьому моменті найголовніше, щоб слова не повторювалися.

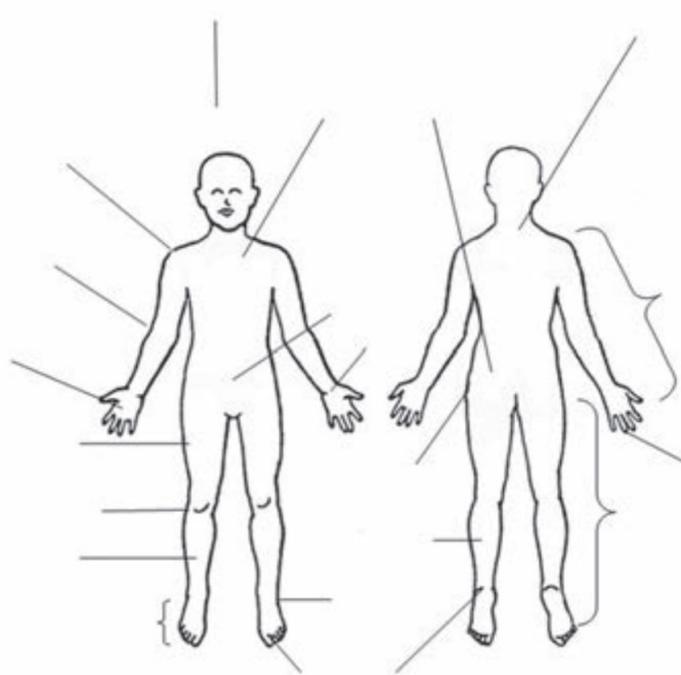

Рис. 1.3. Тіло людини (кращого малюнка не було. Тільки такий в журналі)

На закінчення уроку. Гра Play-Go-Do. Вчимо нове правило відразу на практиці. Спортивна зала поділена на три зони: «Play», «Go» та «Do». Це слова, які використовуються для опису видів спорту. Вчитель спочатку вигукує «Play», «Go» або «Do», а учні повинні побігти до відповідної зони залу. Коли всі учні опиняються в потрібній зоні, вчитель називає вид спорту. Діти повинні вирішити, в якій зоні вони мають стояти:

- *Play* = будь-який вид спорту, де використовується м'яч, наприклад, баскетбол, хокей, регбі, теніс, а також бадмінтон
- *Go* = будь-який вид спорту, назва якого закінчується на *-ing*, наприклад, лижі, біг, плавання, сноубординг тощо.
- *Do* = будь-який вид спорту, яким займаються індивідуально в окремому місці, наприклад, гімнастика, дзюдо, йога, карате тощо.

Учні, які роблять помилки або опиняються останніми в зоні, можуть отримати штрафні очки, щоб зробити гру більш змагальною. Крім того, журнал рекомендує закінчити цю гру спортивним «гольфом», коли учасники

або команди змагаються, хто більше зможе закинути м'яч у лунку за допомогою ключок.

Отже, сучасна методика CLIL це інтегроване навчання іноземної мови й окремого предмету, що дотримується принципу 4С, - знання предмету, спілкування, аналіз та культура іншої країни, - та базується на виконанні практичних завдань, проєктів або застосуванні методу повна фізична відповідь, що полягає у виконанні команд, поданих англійською мовою.

Висновки до Розділу 1

У підрозділі 1.1. було вивчено історію та переглянуто розвиток з початку до сучасного часу. Визначено теорії започаткування терміну, виявлено

причини створення, переваги та виклики контекстно-мовного інтегрованого навчання у Європі. Відповідає першому завданню.

У підрозділі 1.2. було ознайомлення із сучасними методиками CLIL, та відібрані й представлені методи, які можна використати на уроках фізичного виховання англійською мовою. Під час написання цього підрозділу було поставлено нове завдання, який метод підійде краще. Відповідає завданню, зазначене у вступі й додане нове.

У підрозділі 1.3. було з'ясовано, які методи, прийоми, вправи методики CLIL можуть підійти для уроків фізичного виховання англійською мовою. Зображений приклад уроку. Відповідає завданню у вступі.

РОЗДІЛ 2
ІНТЕГРОВАНІ УРОКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
І ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

2.1. Сутність інтегрованих уроків

Під час проходження моєї переддипломної практики від мого університету, ми відвідали ліцей № 13 «Успіх», також спортивну залу та уроки фізичного виховання 7 класу і можемо представити порівняльний аналіз. Приклад схеми для мого аналізу (Додаток А) де 1 — не можливо/не присутній в даній методиці, 10 — можливо виконати/присутній.

Табл. 1.2.

	Навчання на завданнях або Task-Based Learning	Проектне навчання або project-based learning	Повна фізична відповідь або Total physical Response
1. Самостійне виконання фізичних вправ	9/10. Так, можливо виконати всі фізичні вправи без викладача.	10/10 - Так	5/10 Так/ні.

без викладача			
2. Виконання фізичних вправ за допомогою викладача	9/10 Так, допомога може виникнути у рідких випадках.	10/10. Так, студент має можливість проконсультуватися.	9/10 Так, викладач віддає команду, і допомагає якщо учень сумнівається
3. Виконання фізичних вправ тільки з викладачем	Ні, студенти можуть обійтися без викладача	Ні. Студент має створити проєкт сам	Так
4. Креативність методиці (1-не креативна, 10 - найкреативніша)	10/10 Так	10/10 Так	6/10 Так/ні
5. 1-6 класи	Ні. важка для цього рівня	Ні/Так Викладачу буде важко придумати цікаву та з фізичним вихованням вправу, а дітям виклик представити їх проєкт	Безперечно так

		англійською мовою.	
6. 7-11 класи	Так, можна спробувати	Так, можна спробувати	Так, можна спробувати, місцями буде легка, місцями важка
7. Студенти Університету	Так, точно, підійде	Так, точно, підійде	Ні, не рекомендую, може бути легка. Доведеться ускладнювати вправи або шукати важкі.
8. Робота в групі/команді	Так	Так	Так
9. Можливість використати прийоми	Так	Так	Ні
10. Розвивається мовлення	Ні	Так	Ні
11. Можливість організувати обговорення	Так	Так	Так

англійською мовою			
12. Викладач витрачає менше 5 годин для приготування завдань	Так	Так	Так
13. Можливість проявити творчіть, уяву.	Ні	Так	Ні
14. Команда робота (Можливість співпрацювати)	Так	Так	Так
15. Можна обійтись без важливих матеріалів.	Так	Ні	Ні
16. Використання технологій (Ноутбук, телефон)	Ні	Так	Ні
17. Підвищення мотивації до	Так	Так	Так

навчання			
18. Розвиток критичного мислення (аналіз, оцінка, аргументи)	Ні	Так	Ні
19. Робота з інформацією	Ні	Так	Так
20. Розвиток письма	Ні	Так	Ні
21. Розвиток усного мовлення	Ні	Так	Так
22. Учень має можливість виступити перед аудиторією	Ні	Так	Ні

Важливо, що для отримання точних даних та перевірку мого аналізу слід провести не один експеримент. Було виствітлено приблизні відповіді, розуміємо, що у кожної людини свій рівень англійської мови та знання фізичного виховання, що також може вплинути на ефективність даної методики.

Дана схема містить три методики, які на мою думку, можуть підійти для проведення уроків фізичного виховання англійською мовою. А саме навчання на завданнях (Task-Based learning), проєктне навчання (Project-based learning), та повна фізична відповідь (Total physical Response). У лівому стовпці характеристика, ознаки, запитання до методик.

Маємо такий результат, Перша методика набрала дванадцять відповідей «так» й десять «ні». Друга, двадцять «так» й три «ні». Третя, тринадцять «так» й одинадцять «ні». Також бали, перша — 28, друга — 30, третя — 20, методики оцінювалися за самостійне виконання фізичних вправ без викладача, виконання фізичних вправ за допомогою викладача, креативність методиці, де імовірність була вище, де й відповідність балів. Оцінювалося за десятибальною шкалою.

Найбільшу кількість «так» та балів набрала друга методика під назвою «Проектне навчання або project-based learning», - сильні сторони, - за допомогою неї студенти можуть самостійно виконати фізичні вправи без викладача, виконати фізичні вправи за допомогою викладача, підійде для 7-11 класів, студентів університету та 1-6 класи з викликом. Є робота в групі/команді, можливість використати прийоми, розвивається мовлення, можливість організувати обговорення англійською мовою, викладач витрачає менше 5 годин для приготування завдань, можливість проявити творчість, уяву, команда робота (можливість співпрацювати), використання технологій (Ноутбук, телефон), підвищення мотивації до навчання, розвиток критичного мислення (аналіз, оцінка, аргументи), робота з інформацією, розвиток письма, розвиток усного мовлення, учень має можливість виступити перед аудиторією.

Слабкі сторони, «виконати фізичні вправи тільки з викладачем» Викладач не може повністю керувати процесом, лише направляти та допомогати. «Слід підготувати завчасно важливі матеріали». В даній методиці не так важливі матеріали, можна опустити або за бажанням викладача. Методика розвиває, і збагачує можливостями учнями, майже цілий урок будуть розвивати свою креативність, шукати інформацію, читати, розвивати англійську, зате мало фізичної активності і постає питання, що головніше англійська мова чи фізичне виховання, активність дітей.

Друге місце, повна фізична відповідь або Total physical Response. З двадцять два питання набрала 13 позитивних відповідей.

Сильні сторони, можливе самостійне виконання фізичних вправ без викладача, проте викладачу варто слідкувати. Виконання фізичних вправ за допомогою викладача, виконання фізичних вправ тільки з викладачем. Підійде для 1-6 класи, 7-11 класи. Робота в групі/команді. Можливість організувати обговорення англійською мовою. Викладач витрачає менше 5 годин для приготування завдань. Команда робота (Можливість співпрацювати). Підвищення мотивації до навчання. Робота з інформацією. Розвиток усного мовлення.

Слабкі сторони, повторюються, один і той самий принцип. Щодо студентів університету, можуть бути за діяни, на розсуд викладача, тут слід знайти і підібрати самостійно для їхнього рівня, може зайняти час і не підійти. Не має можливості використати прийоми, розвинути мовлення, проявити творчіть, уяву студента. Слід підготувати завчасно важливі матеріали, на уроках не використовуються технології (Ноутбук, телефон), не розвиває критичне мислення (аналіз, оцінка, аргументи), розвиток письма, учень не має можливості виступити перед аудиторією.

Ця методика є гнучка, і з відомими перевагами та недоліками можливо підлаштувати.

Третє місце, найменшу кількість «Так» - 12, а за сумую балів випереджає методику на другому місці - 28. Сильні сторони, є самостійне виконання фізичних вправ під контролем викладача, завдання зазвичай зрозумілі в рідких випадках може знадобитися допомога. Підходить для 7-11 класи, також для студентів університету, викладач може організувати роботу в групі/команді, є можливість використати прийоми, викладач витрачає менше 5 годин для приготування завдань, можливість співпрацювати, можна обійтися без важливих матеріалів. У студентів підвищується мотивація до навчання

Слабкі сторони, завдання виконуються студентом самостійно, викладач може допомогти, більш детально пояснити, головна роль оцінити, не підходить для 1-6 класи, не розвивається мовлення студентів, зате можливо організувати обговорення англійською мовою, не має можливості проявити творчість, уяву студентам, виконання за шаблоном, без використання технологій (Ноутбук, телефон), не розвивається критичне мислення (аналіз, оцінка, аргументи), нема роботи з інформацією, без розвитку письма й усного мовлення, учні не виступають перед аудиторією.

Висновок. Цей аналіз показав, що важко на уроці фізичного виховання задіяти всі навички учня. Запровадити усну розмовну практику легше, ніж письмову. Якщо порівнювати зі звичайним уроком у класі й у залі, нема дошки, ми не можемо нічого намалювати, продемонструвати, тільки сказати або показати.

Також чим більше ми хочемо дати знанням учням, тим менше вони роблять фізичних вправ. Тут треба бути дуже креативним, щоб поєднати правило з граматики та фізичну вправу, або активність, гру. Наприклад, як пояснити Present Simple (Теперішній простий час) без дошки, підручника, зошита, та допоміжних матеріалів, маюче спортивне знарядження та спортивний зал.

2.2. Переваги та виклики інтегрованого підходу

План-конспект інтегрованого уроку англійської мови та фізичного виховання у 7 класі

Тема: „I am the first, You are... ”

Мета:

- **навчальна:** розвивати мовленнєву компетентність учнів в англійській мові, формувати вміння використовувати вивчені слова та фрази під час

виконання фізичних вправ, удосконалювати навички усного мовлення через застосування англійської мови в контексті фізичної культури; опанування теми «Ordinal numbers».

- **розвивальна:** сприяти розвитку фізичних здібностей учнів, покращувати координацію рухів, а також вміння працювати в команді;

- **виховна:** формувати здоровий спосіб життя, дисципліну, відповідальність за свої дії під час гри, а також розвивати моральні якості через командну гру.

Методи і прийоми: Комунікативний метод. Ігрові технології. Метод навчання через практичну діяльність.

Обладнання: Мобільний телефон, колонка, відео, мати, стільці, повітряний канат, м'яч.

Хід заходу

Етап 1. 15 хв

- Привітання.
- Перевірка присутності учнів
- Перевірка готовності учнів

Teacher: Good morning, class! Today, we will be continuing about „Ordinal numbers” and check how well you memorized some exercises from previous lesson.

Викладач: Доброго ранку, клас! Сьогодні ми продовжуємо говорити про «Порядкові числівники» та перевіримо, як добре ви запам'ятали деякі вправи з попереднього уроку.

Етап 2. 10 хв

- Виконання команд.
- Пригадування граматики «Перший, другий».

Учні встають в одну лінію й за командою починається рахунок «Перший, другий...» і так до останнього, останній робить крок вперед і каже «Рахунок закінчено».

Команда англійською мовою «For the first, second, and third count...», остання людина робить крок вперед і каже «The count is finished. The count is over».

Етап 3. 15 хв

1. Початок розминки.

Let's start the warm-up! Stand straight and follow me.

(Давайте почнемо розминку! Станьте рівно і повторюйте за мною.)

Take a deep breath in... and out.

(Зробіть глибокий вдих... і видих.)

2. Розминка верхньої частини тіла

Шия - **Tilt your head to the left... now to the right.**

(Нахиліть голову вліво... тепер вправо.)

Look up to the ceiling, and now down to the floor.

(Подивіться вгору на стелю, а тепер вниз на підлогу.)

Плечі - **Roll your shoulders forward... and now backward.**

(Прокрутіть плечі вперед... а тепер назад.)

Руки - **Stretch your arms out to the sides. Circle them forward... now backward.**

(Витягніть руки в сторони. Кругові рухи вперед... тепер назад.)

3. Розминка тулуба

Put your hands on your hips. Twist your upper body to the left and to the right.

(Покладіть руки на стегна. Поверніть тулуб вліво і вправо.)

Bend down and try to touch your toes. Hold for 5 seconds.

(Нахиліться вниз і спробуйте доторкнутися до пальців ніг. Утримуйте 5 секунд.)

4. Розминка ніг

Коліна - **Lift your right knee up, and hold it** with your hands. **Now switch** to your left knee.

(Підніміть праве коліно і тримайте його руками. Тепер поміняйте на ліве.)

Щиколотки - **Lift your right foot and circle your ankle. Now switch** to your left foot.

(Підніміть праву ногу і прокрутіть стопу. Тепер ліву.)

Ноги - **Step forward into a lunge** with your right leg. **Now switch** to your left leg.

(Зробіть крок вперед у випад з правою ногою. Тепер з лівою.)

5. Кардіо (легке активне розігрівання)

Now **let's jog in place** for 10 seconds!

(А тепер побіжимо на місці 10 секунд!)

Jump up and down five times!

(Пострибайте вгору і вниз п'ять разів!)

Do jumping jacks for 15 seconds!

(Робимо стрибки ноги разом – ноги нарізно 15 секунд!)

6. Завершення розминки

Take a deep breath in... and out. Stretch your arms up to the sky!

(Зробіть глибокий вдих... і видих. Потягніться руками вгору до неба!)

Shake your hands and feet to relax.

(Струсіть руки й ноги, щоб розслабитися.)

Great job, everyone!

Молодці, всі!

Етап 4.

- На закінчення уроку, пограти в гру.

The Floor is Lava Game 10 хв

<https://youtu.be/nEUTY8n2iZo>

Пояснення як грати в гру англійською мовою для дітей.

Before starting the game, we place various objects on the floor that will help the students avoid standing directly on the floor (e.g., mats, benches, chairs, an air rope).

When the phrase "The Floor is Lava!" is announced (e.g., from a video or by the teacher), players must quickly find an object to stand on to avoid being "eliminated." If they fail to find a spot or there is no space left, they are out of the game for that round. A frase for students - *out of the game*.

With each new round, I can remove some of the objects to make it more challenging, leaving fewer safe spots. To increase the difficulty, I can add a ball for students to use to try to "tag" or "knock out" other players when they hear "The Floor is Lava!"

We will play the game 2–3 times, adjusting the rules slightly to keep it engaging and fun.

Пояснення українською мовою.

Перед початком гри ми розкладаємо на підлозі різні предмети, які допоможуть учням не стояти прямо на підлозі (наприклад, мати, лавки, стільці, повітряний канат).

Коли оголошується фраза «Підлога — це лава!» (наприклад, з відео або вчителем), гравці повинні швидко знайти предмет, на який можна стати, щоб уникнути «вибуття». Якщо вони не знаходять місця або місця не залишилося, вони вибувають з гри в цьому раунді. Фраза для учнів — вибувають з гри.

З кожним новим раундом я можу прибрати деякі предмети, щоб зробити гру складнішою, залишаючи менше безпечних місць. Щоб збільшити складність, я можу додати м'яч, яким учні зможуть спробувати «позначити» або «вибити» інших гравців, коли вони почують «Підлога — це лава!».

Ми зіграємо в гру 2–3 рази, трохи коригуючи правила, щоб вона була цікавою та веселою.

Щоб виявити недоліки та переваги цього методу у нашому місті, ми, під час проходження практики від університету в Полтавському ліцею №13 "Успіх". За допомогою журналу про біологію, створили урок та обрали 7 клас.

Отримані результати

Зі сторони викладача.

Підготовки до уроків є складні й кидають виклик, також постає питання, як навчити, використовуючи тільки спортивний інвентар й спортивну залу. Діти мають різний рівень англійської та зацікавленості. Наприклад, на уроці один учень сказав, що йому не подобається англійська мова, розуміємо, що пізніше може зненавидіти не тільки англійську, а й уроки фізкультури. Учень відчував себе не комфортно і повторював за іншими. Слід зазначити, що діти не користуються телефонами на уроці фізкультури, що дає змогу побачити всі їхні знання.

Викладач, який проводить уроки за методикою CLIL слід берегти голос, із-за акустики зали, може бути не чутно чітко рідну мову, не звертаючи увагу на англійську. І сьогодні в ліцях на одному уроці можуть бути присутні два класа та два викладача, що ускладнює роботу і вимагає дисципліни. Останнє, невирішена проблема - повітряні тривоги, наразі уроки зупиняються й діти терміново йдуть в укриття.

Зі сторони учня.

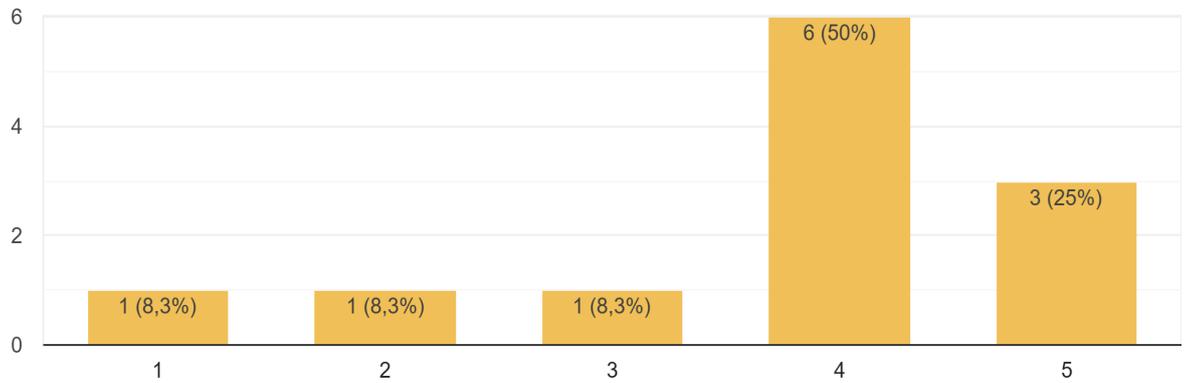
Було проведено урок на переддипломній практиці у ліцеї № 13 "Успіх", 7-А клас, 26 учнів, з них 12 осіб добровільно дали відповіді на запитання онлайн анкети. На перше запитання, на скільки сподобався урок, 3 учня обрали відповідь 5 — дуже сподобалося, 6 учні обрали відповідь 4 — сподобався, 1 учень обрав відповідь 3 — було нормально, 1 учень відповідь 2— не сподобався, 1 учень відповідь 1— зовсім не сподобався (див. Рис.1.4.).

У другому запитанні ми вирішили перевірити наскільки учні запам'ятали команди англійською мовою, з них 10 учнів дали правильну відповідь, 2 зробили помилки (див. Рис.1.5. та Рис. 1.6.).

У третьому запитанні, попросили учнів встановити порядок вправ, який був на уроці на основі вже вивченої граматики „Порядкові числівники». З 12 учнів лише 6 змогли встановити правильний порядок (див. Рис.1.7.).

Did you like the lesson 1 (Not at all) to 5 (Very much)? Чи сподобався урок від 1 (зовсім не сподобався) до 5 (дуже сподобався)?

12 відповідей

Р и с . 1.4. В і д п о в і д і у ч н і в н а п е р ш е
з а п и т а н н я

Match the English phrases with their Ukrainian equivalents. Зіставте англійські фрази з їхніми українськими відповідниками.

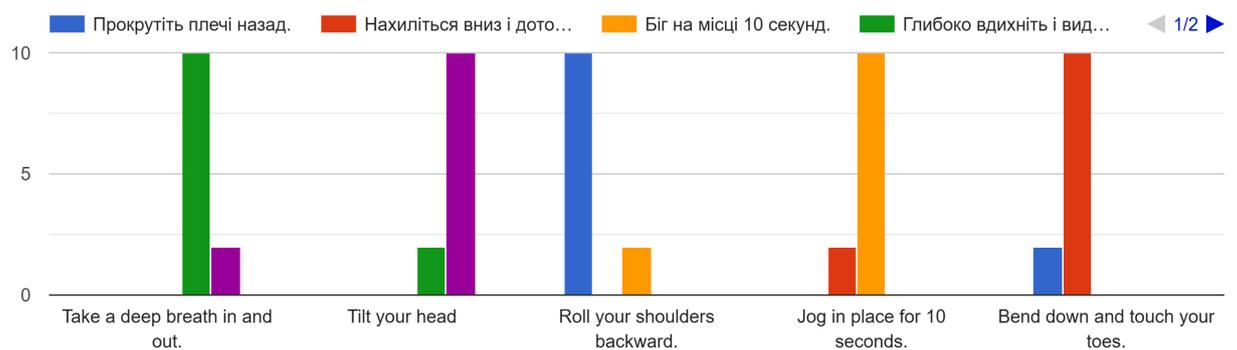

Рис. 1.5. Відповіді учнів на друге запитання

Match the English phrases with their Ukrainian equivalents.
Зіставте англійські фрази з їхніми українськими відповідниками.

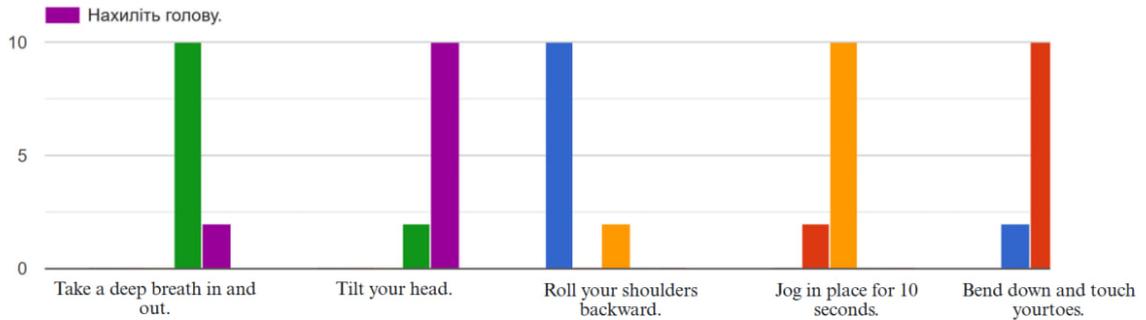

Рис. 1.6. Продовження відповідей учнів на друге запитання.

Fill in the blanks with the correct words. Заповніть пропуски правильними словами.

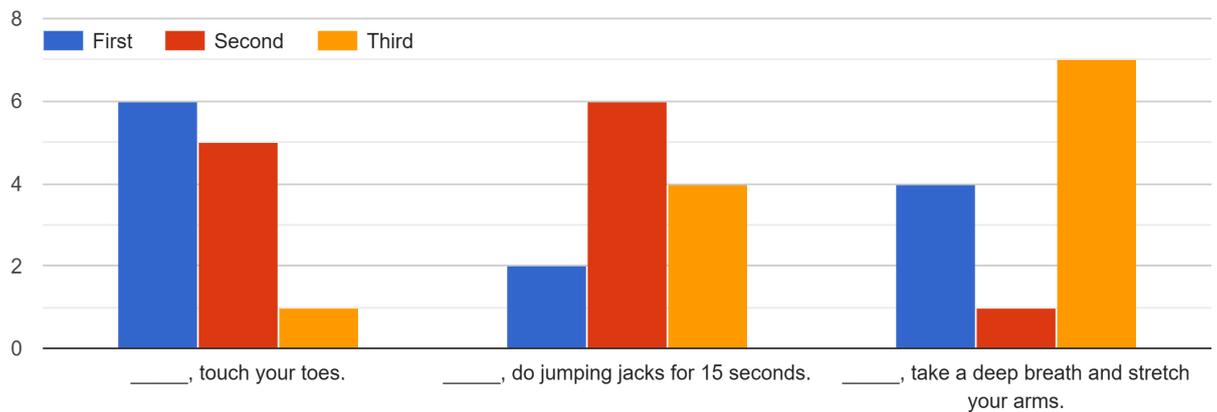

Рис. 1.7. Відповідей учнів на третє запитання.

Наступне, ми запитали чи хотіли б учні мати й надалі такі уроки, з них 6 — так, 4 — ні, 2 — залишило запитання без відповіді.

Також деякі учні залишили коментарі, що не розуміють навіщо такі уроки потрібні, комусь не сподобався, що урок був англійською мовою, але не дивлячись на це було весело. Іншому учню усе сподобалося і подякував,

Учень П. хотів би мати більше таких цікавих уроків, вважає, що вони підвищують рівень знань англійської мови.

Підсумовуючи, під час проходження практики відомого університету у лицею № 13 «Успіх» було проведено експеримент, з метою знайти переваги та недоліки методики CLIL у наш час. Для викладача процес підготовки й організації такого уроку супроводжується труднощами і певними факторами, які слід заздалегідь врахувати. Більшість учнів впоралися зі завданням і показали чудовий результат.

2.3. Приклади використання методики CLIL на інтегрованих уроках.

Удосконалення та рекомендації до вправ з розділу 1.

Перша рекомендація, закінчити урок м'ячиком, учні кидають один одному мяч і називаються слова англійською на певну тематику хто більше назве, той переміг. Викладач слідкує за процесом. Також можна зробити 2 команди. 1 команда — 10 осіб. Дві команди стають один проти одного і називають слово на англійській мові на певну тематику. Наприклад, технології. Говорити може той, у кого м'яч. Якщо учень не знає, не може кидати, передає іншому гравцеві з його команди.

Друга, можна було б використати тут кілька прийомів у навчання на завданнях. Зробити спортивні станції, «Присідання», «Стрибки», «Планка», «Біг на місці» і додати станцію "Discussion" (Після вправ діти описують, що вони робили, якими м'язами працювали, що відчували — все англійською. Вчитель задає запитання: “Which exercise was your favorite?”, “Did you feel tired?”). Також використати рольові ігри "спортсмени та тренер". На кожному станцію одного учня-тренера, який буде давати команди і пояснювати англійською мовою, і слідкувати за іншими учнями-спортсменами, рахувати, таймер, матиме свою картку, або зошит, з прізвищами учнями, де їх оцінює хто скільки виконав.

Третя, навчання на завданнях або Task-Based Learning, коли учні виконують фізичні завдання і використовують англійську мову для команд, опис виконання, зауваження. За прикладом Лопез Канчо «фізичні станції», рекомендую зворотній зв'язок (яка вправа сподобалася найбільше, чи був втомлений) зробити письмово, роздати аркуші паперу, і нехай напишуть свою відповідь. Або задіяти телефони, створити Q-cod, онлайн дошку, де учні напишуть короткі фідбеки.

Інші запропоновані вправи для викладачів та їхніх майбутніх уроків, щоб покращити дану методику.

1. Гра-картки «Велика Британія», вдома учням слід було прочитати невеличкий текст про Велику Британію, а на уроці викладач за допомогою карток завдань перевіряє учнів. Учні стають у дві лінії. Викладач підходить до кожного і зачитує речення з тексту, а учень відповідає правда чи не правда. У разі помилкової відповіді весь клас робить певну вправу, якщо початок уроку, то вправи на розігрів, якщо середина стійка на руках,

2. Гра «Слухай та рухайся». Викладач знаходить відео на просторах інтернету про англійські країни. Наприклад, відео про місто New York. У спортивному залі вмикається відео, учні слухають та рухаються, через хвилину викладач ставить на паузу, учні завмирають на місці, хто не встиг

своєчасно завмерти, викладач запитує, про яке місто розповідала дівчина, або де воно знаходиться, учню слід дати відповідь з відео.

3. Гра «Планка». Мета гри пригадати минулий матеріал. Викладач ставить таймер на дві хвилини, - учні стоять у планці, - та запитує у всього класу, які слова на тему «Month» вони знають.

Отже, під час написання першого розділу було покращено деякі вправи, що відповідають принципам та моделям CLIL та запропонові власні вправи для уроків фізичного виховання англійською мовою.

В и с н о в к и д о Р о з д і л у 2

У підрозділі 2.1. було створено схему для порівняння три методики (Навчання на завданнях або task-based learning, проєктне навчання або project-based learning, повна фізична відповідь або total physical Response, зазначено сильні та слабкі сторони. Відповідає завданню зі вступу.

У підрозділі 2.2. було розроблено урок для експерименту у ліцеї №13 «Успіх», під час якого отримали переваги та виклики методики CLIL, також коментарі від учнів. Відповідає завданню зі вступу.

У підрозділі 2.3. було не тільки створені власні вправи за моделями CLIL, а також запропоновані рекомендації для

п о п е р е д н і х в п р а в з р о з д і л у 1. П о в н і с т ю
В і д п о в і д а є п о с т а в л е н о м у з а в д а н ю ю.

ВИСНОВКИ

1. CLIL - це предметно-мовне інтегроване навчання або контекстно-мовне інтегроване навчання. Сама методика бере свій початок з 18 століття до нашої ери. Особливу увагу їй стали приділяти в 1960 року, коли двомовне навчання стало популярним у Європі. У 1990-х роках постало мовне та етнічне питання, яка державна мова, якою мовою навчати, який статус меншин. У 1992 році Рада Європи ухвалила закон, щоб етнічні групи мали права. Дейл Л., й Таннер Р. вважають, що методика виникла завдяки досліднику Девіду Маршелу у 1994 року. Потім Резолюція Ради ЄС 1995 року, європейські програми, законодавчі заходи в галузі освіти, проєкти, пропозиції щодо навчання інших дисциплін іноземною мовою, навчальні програми на 2007-2013 роки.

У 1996 році запроваджено аббревіатуру методики міжнародним проєктом UNICOM, що реалізується за програмою Erasmus+. Університетом Ювяскюля у Фінляндії та Європейською платформою голландської освіти. У 2002 року Д. Маршел описує методи навчання більш детально. У 2006 році, європейська мережа Eurydice (Еввідік), яка надає звіти про освіту в Європі - виявила найпомітнішу проблему - необхідна кваліфікація викладачів, щоб використовувати певні моделі CLIL.

У 2013 році найбільш розповсюдженим визначення CLIL було дидактична методика. В Угорщині та у Болгарії близько 50 років вищезазначеної методики, існують білінгвальні школи. В Україні поступово розвивається методика CLIL, за підтримкою Міністерства освіти і науки України, у школах і ліцеях проводяться експерименти. У 2021 року Вінницький гуманітарний ліцей №1 досліджував теоретичні засади CLIL і слідкувати на практиці. У вищих навчальних закладах також відбуваються зміни, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» цьому приклад.

2. Сучасні методики CLIL, найпоширеніша «4К» (англ. «4C») складається з content - шкільний предмет, як фізика, хімія, алгебра; Communitation – взаємодія, говоримо, слухаємо, читаємо, пишемо іноземною мовою; Cognition — пізнання, так і як аналіз, порівняння, висновки, класифікація, критичне мислення; Culture — культура, вивчення культури країни, мова якої вивчається.

Друга, легка (мова на першому місці) або англійською soft (language-led), де шкільні предмети (як біологія, географія і т.д.) стають темами для уроків, щоб вивчити іноземну мову.

Третя, важка (предмет на першому місці) або англійською hard (subject-led), де англійська мова як інструмент, щоб вивчити предмет.

Четверта, часткове занурення (partial immersion), вивчення частину предметів іноземною мовою, інші — рідною мовою.

3. Методичні основи методології CLIL для уроків фізичного виховання та англійської мови складаються з навчання на завданнях (Task-Based Learning), проєктне навчання (project-based learning), та повна фізична реакція (Total physical Response). Запропоновані прийоми - рольові ігри; завдання на вирішення проблеми; опитування та інтерв'ю, формування груп, визначення проблеми, пошук інформації, моделі, звіти, відео, захист результату перед однокласниками.

4. Під час дослідження було виявлено переваги та виклики методики CLIL. Спостереження викладача, важко підготуватися до уроку, задіяти спортивну залу та його інвентар, не використовуються технології, слід дбати про здоров'я голосових зв'язок, забезпечити чіткість мови, дисципліни на уроці, повітряні тривоги. Якщо дітям не подобається англійська мова, то може з'явитися ненависть і до фізичного виховання.

Думка учнів, уроки сподобалися, більшість хотіли б продовження таких уроків. Під час перевірки класу, наскільки діти запам'ятали вправи з уроку, з 12 осіб маємо 10 правильних відповідей. Правильний порядок вправ на уроці з 12 осіб лише 6 змогли дати правильну відповідь. Ефективний результат.

5. Було здійснено порівняльний аналіз методів відповідно до схеми, де проєктне навчання (project-based learning) набрало найбільшу кількість «так» і балів. Сильні сторони, студенти можуть самостійно виконати фізичні вправи без викладача або за допомогою викладача, підходить для 7-11 класів, студентів університету та 1-6 класи з викликом. Існує парна / командна робота, здатність використовувати методи, розвиток мови, можливості обговорювати англійською мовою, викладачі витрачають менше 5 годин, щоб підготувати завдання та можливості проявити творчість, уяву, робочі групи (співпраця) Критичне мислення (аналіз, оцінка, аргумент), робота з інформацією, розробка документів, розвиток мовного апарату, студенти маю промову.

Слабкі сторони, викладач не може повністю керувати процесом, лише направляти та допомагати. Цей метод дозволяє проявити творчість студента, шукати інформацію, читати та розвивати англійську мову у його інтересі, але мало фізичних навантажень.

6. Було вдосконалено наявні навчальні вправи, для рівномірного використання англійської мови та фізичного виховання, з урахування методів, прийомів та модель CLIL. Тепер завдання передбачають ігрову форму, збільшення словникового запасу, задіяно більше завдань для максимального розвитку навичків учнів, додано письмові завдання.

Також у ході дослідження було розроблено власні вправи для 7 класу. Ці завдання спрямовані на розвиток культури англійської мови, мовлення й комунікації. сприйняття на слух разом з фізичною активністю у формі гри. Вправи можна комбінувати як індивідуально, так і у командній роботі.

SUMMARY

The world is changing rapidly, new methods are being developed, which should be known and actively implemented - one of them is CLIL (Content and Language Integrated Learning). When students study their subject using the English language. This form of teaching is spreading across Europe with positive feedback, people get the best results and use their time efficiently. It is well known that English is an international tool for communicating with different nations and cultures.

There are many ways to integrate English with subjects such as biology, geography and art, but the same cannot be said about its combination with physical education. Such research will be useful for teachers who are considering how to conduct physical education and English lessons using the CLIL methodology.

The aim of the study was to investigate the CLIL methodology, identify methods, principles and techniques, identify shortcomings in the current situation and propose our own exercises for physical education and English teachers.

Subject-language integrated learning in Europe and Ukraine was studied, as well as how it is applied in integrated English and physical education lessons.

Research methods included theoretical analysis of scientific literature on the CLIL methodology, comparative analysis of modern teaching methods, and generalisation and synthesis of the results obtained. Literature analysis covered psychological and pedagogical aspects, methodological approaches to the use of CLIL methodology in different learning contexts. Empirical methods, observation of the learning process using CLIL were studied in the first chapter, 'Theoretical Foundations of CLIL Methodology,' which covers the following issues: the history of the development of CLIL methodology, the principles of the CLIL methodology model, and the means of implementing the CLIL methodology. The second section, 'Integrated English and Physical Education Lessons,' covers the essence of

integrated lessons, the advantages and challenges of the integrated approach, and examples of the use of CLIL methodology in integrated lessons.

The first section examined the history and reviewed developments from the beginning to the present day. Theories behind the origin of the term were identified, and the reasons for its creation, advantages and challenges of context-based language integrated learning in Europe were revealed. We familiarised ourselves with modern CLIL methods and selected and presented methods that can be used in physical education lessons in English. While writing this section, we set ourselves a new task: to determine which method would be most suitable. We identified which CLIL methods, techniques and exercises would be suitable for physical education lessons in English. An example of a lesson is provided. It corresponds to the task in the introduction.

As a result of the second section, a scheme was created to compare three methods (task-based learning, project-based learning, total physical response), indicating their strengths and weaknesses. A lesson was developed for an experiment at Lyceum No. 13 'Success', during which the advantages and challenges of the CLIL methodology were identified, as well as comments from students. This corresponds to the task in the introduction. Not only were our own exercises based on CLIL models created, but recommendations for preliminary exercises from section 1 were also proposed.

Description of the experiment To identify the advantages and disadvantages of this method in our city, we conducted an experiment during our internship from the university at Poltava Lyceum No. 13 'Success'. Using a biology journal, we created a lesson and selected a 7th grade class, where the advantages and disadvantages of the CLIL methodology were identified from the perspective of the teacher and the student. The teacher's observations: it is difficult to prepare for the lesson, use the sports hall and its equipment, technology is not used, care must be taken to protect the vocal cords, ensure clarity of speech, discipline in the

classroom, and air raid alarms. If children do not like English, they may also develop a dislike for physical education.

The students' opinion was that they enjoyed the lessons and most of them would like to continue with such lessons. When testing the class on how well the children remembered the exercises from the lesson, 10 out of 12 students gave correct answers. Only 6 out of 12 students were able to give the correct answer for the correct order of exercises in the lesson. An effective result.

Comparative analysis according to the scheme, where project-based learning received the highest number of 'yes' votes and points. Strengths: students can perform physical exercises independently without a teacher or with the help of a teacher; suitable for grades 7-11, university students, and grades 1-6 with challenges. There is pair/team work, the ability to use methods, language development, opportunities to discuss in English, teachers spend less than 5 hours preparing tasks and opportunities to show creativity, imagination, working groups (collaboration) Critical thinking (analysis, evaluation, argument), working with information, document development, development of speech apparatus, students have a speech.

Weaknesses of the teacher cannot fully control the process, only guide and assist. This method allows students to be creative, search for information, read and develop their English language skills in their own interests, but there is little physical activity.

This study can be used by primary, secondary and high school teachers, as well as university educators and other specialists in the field of education.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Attard-Montalto, S., & Walter, L.** The CLIL4U Guidebook v.2 with Technology-Enhanced Learning Clilstore. Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union, 2021.
2. **CLIL in Physical Education: A Brief Introduction.** Physical Education CLIL. URL: <http://www.physicaleducationclil.com> (дата звернення: 23.09.2024).
3. **Coral i Mateu, J.** Physical Education and English Integrated Learning: How School Teachers Can Develop PE-in-CLIL Programmes. 2013.
4. **Dale, L., & Tanner, R.** CLIL Activities: A Resource for Subject and Language Teachers. Consultant and editor: Scott Thornbury. Cambridge University Press, 2012.
5. **Fazio, A., Isidori, E., & Chiva Bartoll, Ó.** Teaching Physical Education in English Using CLIL Methodology: A Critical Perspective. Procedia Social and Behavioral Sciences, 186, 918-926. 5th World Conference on Learning, Teaching and Educational Leadership, WCLTA 2014. Available online at www.sciencedirect.com. ELSEVIER, 2015.
6. **Fazio, A., Isidori, E., & Chiva Bartoll, Ó.** Teaching Physical Education in English Using CLIL Methodology: A Critical Perspective. In 5th World Conference on Learning, Teaching and Educational Leadership (WCLTA 2014). Università degli Studi di Roma "Foro Italico", Largo Lauro de Bosis 6, Rome 00135, Italia; Universitat Jaume I, Av. de Vicent Sos Baynat, Castellón de la Plana, s/n 12071, España.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815023010>
7. **Kochenkova, O. M.** Possibilities of Professional Training of Teaching Foreign Languages by Means of Using the Elements of CLIL Methodology (Integration of Teaching a Foreign Language and Other Academic Subjects) [Electronic resource]. – Access mode: http://kochenkova.ru/publ/vozmozhnosti_profilizacii_prepodavaniya_inos

t_rannykh_jazykov_s_pomoshhju_primenenija_ehlementov_meto
diki_clil_i_integririvanie_prepodavaniya_inostrann/1-1-0-1

8. **Li, D., & Zhang, L.** Exploring Teacher Scaffolding in a CLIL-Framed EFL Intensive Reading Class: A Classroom Discourse Analysis Approach. Full Research Article. Beijing Foreign Studies University, China, 2020.
9. **Marsh, D.** Content and Language Integrated Learning: The European Dimension Actions. Trends and Foresight Potential. Retrieved December 18, 2016.
10. **Okon, M., Effiong, J., Skeet, J., Philpot, B., Peters, J., Tanner, R., Lodders, D., de Boer, P., van der Es, W., Miller, T., van Lindert, B.-J., & Streeter, J.** Spring 2013 CLIL Magazine.
11. **Shevchenko, I. V., & Kordyuk, O. M.** Advantages of Using CLIL Methodology in the Process of Future English Language Teachers' Study in Contemporary Higher Educational Establishments of Ukraine. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, 2018, VI (70), Issue 170.
12. **Ткаля, І. А., Черкашина, Н. І., Огнівенко, З. Г.** CLIL як глобальна тенденція сучасної світової педагогіки. Наукова періодика Каразінського університету.
13. **Халявка-Васильєва, Л., & Жданова-Неділько, О.** Використання CLIL для вивчення іноземної мови у педагогічному закладі освіти. Наукова періодика Каразінського університету, 2022, № 15.
14. **Марнопольська Ю. П., Лазарєва О. В.** Використання методики CLIL на інтегрованих уроках з англійської мови.
15. **Ткаля, І. А., Черкашина, Н. І., Огнівенко, З. Г.** CLIL як глобальна тенденція сучасної світової педагогіки. Наукова періодика Каразінського університету.

16. **Руднік, Ю. В.** Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL): світовий досвід. Педагогіка та психологія: проблеми науки та практики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9 серп. 2013 р. Львів, 2013.
17. **Ауурова, L. M.** Integrating task-based learning, CLIL, and CBLT: A comprehensive framework for effective language education. *The Lingua Spectrum*, 2, February 2025, pp. 2–3.
18. **Solomon, G.** Project-Based Learning: A Primer. Edutopia, 15 January 2003.
19. **Baumgartner, T.** TBLT in practice: The task-based language teaching approach. Academia.edu, 2013.
20. **Renau Renau, M. L., & Mas Martí, S.** A CLIL Approach: Evolution and Current Situation in Europe and in Spain. *International Journal of Science and Research (IJSR)*. Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union, 2019.
21. **Ellis, R.** Task-based language learning and teaching. Oxford University Press, 2003.
22. **Willis, J.** A Framework for Task-Based Learning. Longman. 1996
23. **Thomas, J. W.** A review of research on project-based learning. Autodesk Foundation. 2000
24. **López Cancho, J.** The teaching and learning of physical education in primary and secondary education: Get you fit through a CLIL circuit! *CLIL Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education*, 2021, стр 61
25. **Septaliza, D., Muslimin, & Nugroho, D. S.** The Implementation of Project-Based Learning in Physical Education at Elementary Schools. *Kinestetik: Jurnal Ilmiah Pendidikan Jasmani*, 2024, стр. 301–309.
26. **Astuti, W.** The Implementation of TPR (Total Physical Response) in English Speaking University Students, 2023.

27. **Çelik, T. İ., & Cay, T.** The Effect of Total Physical Response Method on Vocabulary Learning/Teaching: A Mixed Research Synthesis, 2021.
28. **Smith, R., & Jones, L.** Using Total Physical Response in the Classroom: Teacher Roles and Assessment Strategies, *Journal of Language Teaching*, 29(2), 2015, стр 40–52.
29. **Wang, M.,** Engaging Young Learners through Total Physical Response Activities. *TESOL Quarterly*, 52(1), 2018, 110–115.
30. **Key data on teaching languages at school in Europe. 2012 edition /** Eurydice, Eurostat. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012. – 132 p.
31. **Міністерство освіти і науки України.** У ЗНУ планують створити центр методології CLIL, 2017 16 червня.
<https://mon.gov.ua/news/u-znu-planuyut-stvoriti-tsentr-metodologii-clil>
32. **КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ЛІЦЕЙ №1 ІМЕНІ М.І. ПИРОГОВА".** Освітні програми, що реалізуються у закладі. 1 грудня 2021.

Онлайн ресурси

<https://youtu.be/eeldjeU71C0?si=RkN6RKL2951YynwP>

https://youtu.be/XmzD6vc6pmQ?si=rkK_C7pQ7tK7OOZ2

<https://youtu.be/srhNTzTbPzM?si=XrsmYsy1GqXrwpO9>

<https://youtu.be/nCnANrPASoU?si=VURerywsCBTxCzIU>

<https://youtu.be/OmPPFiICW1U?si=Bh7Ovft9-2ICw20x>

https://youtu.be/6oNYmIJBZ_A?si=B_16uCQH-B545-Fw

<https://sch1.vn.ua/news/18-56-08-01-12-2021/>